

Vlastnosti látek – hustota

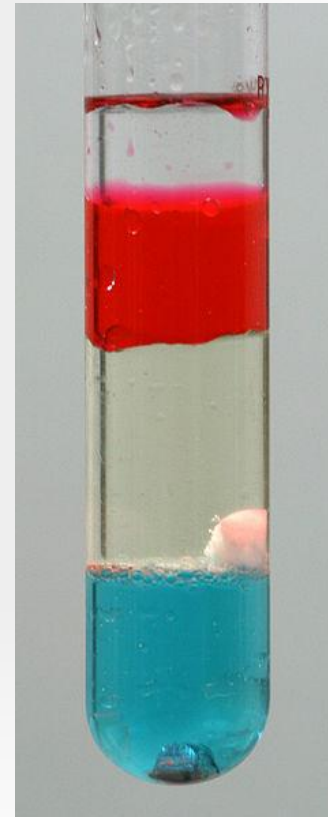

Obr. 1 – Digitální hustoměr

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. David Mánek.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785, financovaného z ESF a státního rozpočtu ČR. Provozováno Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze.*

Co je to hustota?

- **hustota (látky)** je fyzikální veličina, která vyjadřuje poměr hmotnosti a objemu dané látky
- hodnoty hustoty některých látek najdeme v MFCH tabulkách
  - označujeme ji řeckým písmenem **ρ (ró)**
  - měříme ji v jednotkách:
    - **(kg/m^3) , (g/cm^3)**

Obr. 2 – Kapaliny s rozdílnou hustotou

Výpočet hustoty

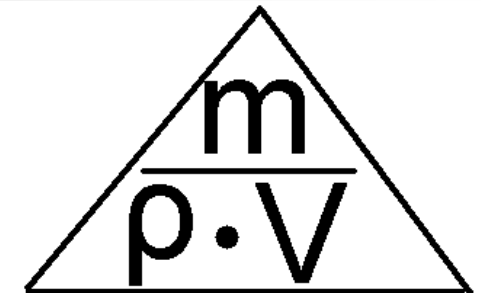
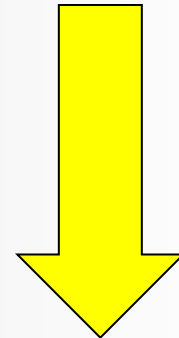
$$\rho = \frac{m}{V}$$

hmotnost
látky měřená
v kg nebo g

hustota látky měřená
v kg/m^3 nebo v g/cm^3

objem látky měřený
v m^3 nebo cm^3

převodový
trojúhelník

Řešené příklady (1)

Zadání:

Vypočtete hustotu dané látky, když víte, že její hmotnost byla 250 g a objem byl 250 ml. V tabulkách najděte, o jakou látku pravděpodobně jde.

Zápis:

$$V = 250\text{ml}$$

$$m = 250\text{g}$$

$$\rho = ?$$

Výpočet:

$$\rho = m/V$$

$$\rho = 250/250$$

$$\rho = 1\text{g/cm}^3 = 1\ 000\ \text{kg/m}^3$$

Odpověď: **Výsledná hustota 1 000 kg/m³ odpovídá přibližně hustotě vody.**

Výsledná hustota odpovídá přibližně hustotě vody.

Řešené příklady (2)

Zadání:

Jaká bude hmotnost krychličky zlata, která má objem 8 cm³? Hustotu zlata najděte v MFCH tabulkách!

Zápis:

$$V = 8\text{cm}^3 = 0,000\ 008\ \text{m}^3$$

$$m = ?$$

$$\rho = 19\ 300\ \text{kg/m}^3$$

Výpočet:

$$\rho = m/V \text{ --- } m = \rho \cdot V$$

$$m = 0,000\ 008 \cdot 19\ 300$$

$$\rho = 0,1544\ \text{kg} = 154,4\ \text{g}$$

Krychlička zlata o objemu 8 cm³ bude vážit 154,4 g.

Řešené příklady (3)

Zadání:

Jaký bude objem kapky rtuti v teploměru o hmotnosti 14 g? Hustotu si vyhledejte v MFCH tabulkách.

Zadání:

$$V = ?$$

$$m = 14 \text{ g} = 0,014 \text{ kg}$$

$$\rho = 13\,500 \text{ kg/m}^3 = 13,5 \text{ g/cm}^3$$

Výpočet:

$$\rho = m/V \text{ --- } V = m/\rho$$

$$V = 14/13,500$$

$$V = 1,037 \text{ ml}$$

Objem kapky rtuti o hmotnosti 14 g je přibližně 1,037 ml.

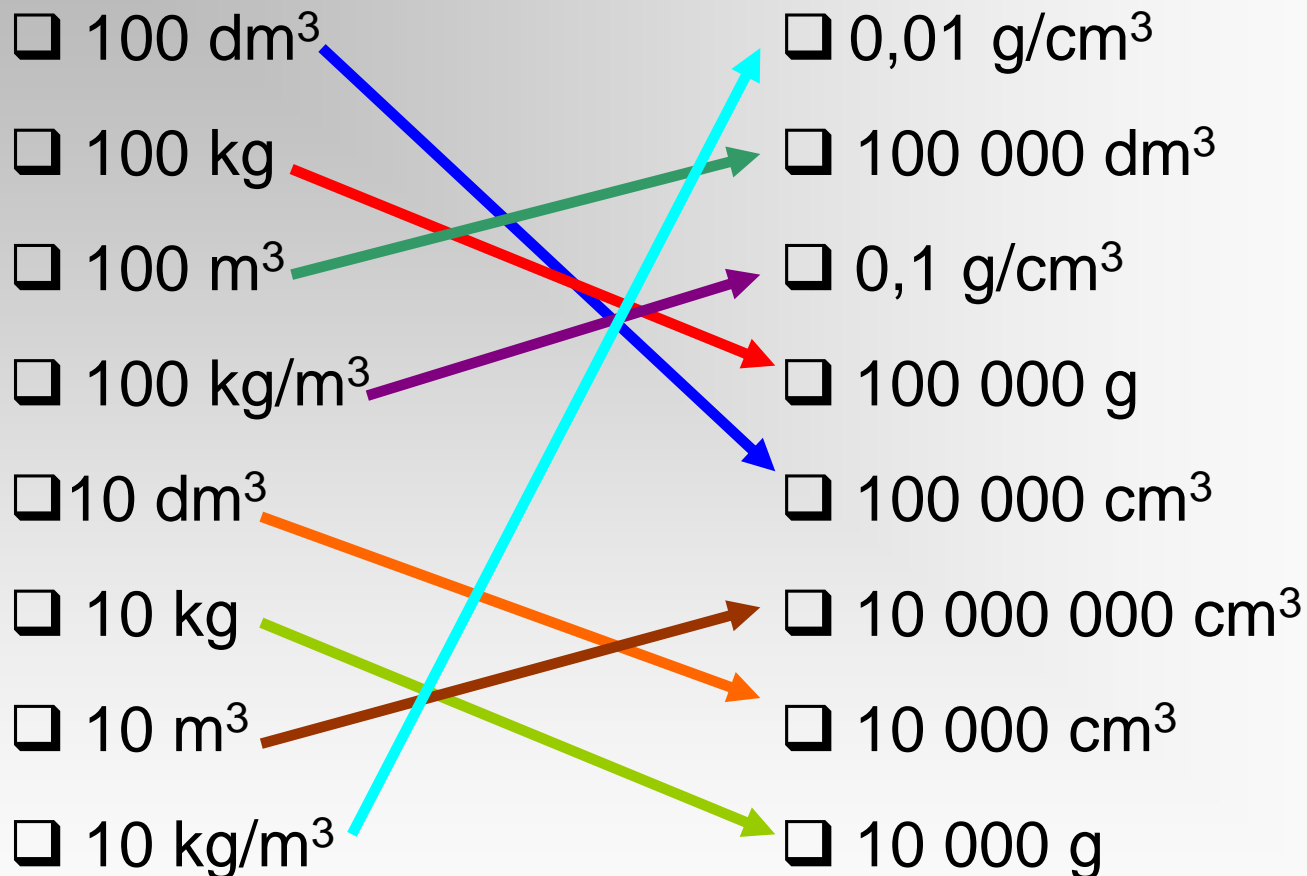
Co ovlivňuje hustotu látky?

- **hustotu látky** lze ovlivnit:
  - snížením nebo zvýšením teploty nebo tlaku
  - jejím znečištěním (tzn. přidáním jiných látek)
- **měření hustoty látek:**
  - u kapalin:
    - pomocí přístroje, který se nazývá hustoměr
  - u pevných látek:
    - látku nejprve zvažíme
    - vložíme ji do kapaliny o známém objemu a odečtením známého a výsledného objemu zjistíme její objem
    - hmotnost a objem dosadíme do vzorce pro výpočet hustoty

Obr. 3 – Hustoměr

Spojte, co k sobě náleží:

Použité zdroje informací

Použité zdroje obrázků [cit. 2010-09-23]. Dostupné pod licencí CREATIVE COMMONS na WWW:

Obr. 1 – <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Digital_Density_Meter_DMA_5000_M.jpg>

Obr. 2 –< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Density_column.JPG>

Použité zdroje obrázků [cit. 2010-09-23]. Dostupné pod licencí Public Domain:

Obr. 3 – <<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hydrometer.jpg>>

Ostatní informace byly vytvořeny z vlastních zdrojů.